

| OBSAH

Úvod	1
I Teoretická a metodologická východiska: tvořivost ve výtvarné výchově - mýty a skutečnost	5
1 Tvořivost ve výtvarné výchově a její strukturní pojetí	7
1.1 Otázka tvořivosti v sémiotických souvislostech	7
1.2 Tvořivost ve vztahu k strukturnímu pojetí osobnosti	10
1.3 Tvořivost a sociální strukturní vrstva osobnosti	12
1.4 Tvořivost a psychosomatická strukturní vrstva osobnosti	14
1.5 Tvořivost a smyslová (biologická) strukturní vrstva osobnosti	17
1.6 Ovládnutí tvorby obrazu jako podmínka tvořivosti	22
1.7 Závěr	23
2 Metody rozvoje tvořivosti	25
2.1 Identifikace a klasifikace metod rozvoje tvořivosti	25
2.2 Jednoduché heuristické techniky a principy	28
2.3 Komplexní metody rozvoje tvořivosti	31
2.4 Některé další metody rozvoje tvořivosti	32
2.5 Koncepce tvořivého vyučování	34
2.6 Metodika tvořivého vyučování	36
2.7 Závěr	37
3 Chvála bláznovství: aneb tvořivost jako hledání rovnováhy mezi chaosem a řádem	39
3.1 Psychologické aspekty tvořivosti	39
3.2 Závěr aneb možnosti rozvoje tvůrčích vlastností v rámci výtvarné výchovy ...	41
4 Umění jako prostor myšlení: mimoestetické pojetí umění podle Martina Heideggera	45
4.1 Proč se zabývat Heideggerem?	45
4.2 Výtvarná výchova jako projev myšlení pravdy	47
4.3 Co žákům může dát Max Ernst?	47

4.4 Závěr aneb tvořivost jako otevírání světa	48
5 Tvorba a výběr: jak zůstat srozumitelný, když chci povědět nové	49
5.1 Význam	49
5.2 Tvorba	50
5.3 Výběr	52
5.4 Vidění jako	53
5.5 Významy se dějí	55
5.6 Závěr	57
II Vizuální kultura jako tvořivý element	
- možnosti a meze edukace	60
6 Vzdělávací funkce struktury vzdělávacího obsahu v tvořivých úlohách ve výtvarné výchově	63
6.1 Úvod	63
6.2 Učební úlohy - klíčové komponenty výuky	64
6.3 Expresivní tvůrčí charakter učební úlohy ve výtvarné výchově	66
6.4 Strukturální a poststrukturalistické pojetí analýzy výtvarných úloh	69
6.5 Evaluační pole - nástroj analýzy výtvarných úloh	70
6.6 Typy nekvalitních úloh a jejich charakteristika	72
6.7 „Culturejamming“	76
6.8 Závěr	77
7 Tvořivost schovaná ve „slepé tužce“	81
7.1 Hra na „Slepou tužku“ - popis úlohy	82
7.2 Oborová korektnost úlohy	84
7.3 Winnicott o kreativitě	87
7.4 Dost dobrá „Slepá tužka“	89
7.5 Závěr aneb poselství „Slepé tužky“	91
8 Kreativita a soudobé vzdělávací cíle německé pedagogiky umění	93
8.1 Pojmy „vyučovací cíl a kreativita“ - pojmy „kompetence a vzdělávací standardy“	93
8.2 Pozice a možnosti uplatnění kreativity v rámci soudobých vzdělávacích cílů	94
8.3 Parametry vyučování zaměřeného na dosahování žákovských kompetencí ...	97
8.4 Soudobé pojetí kreativity v německém prostředí	100
8.5 Závěr	101
9 Receptivní činnosti a tvořivost ve výtvarné výchově	105
9.1 Tvořivá interpretace	105
9.2 Beyond Reality	107

9.3	Reflexe kreativity	109
9.4	Závěr	116
10	Uplatnění zásad tvořivosti při interpretaci uměleckého díla	119
10.1	Úvod	119
10.2	Pojem tvořivost	120
10.3	Tvořivost při interpretaci uměleckého díla	123
10.4	Aplikace tvořivých zásad při interpretačních aktivitách - příklad z praxe ..	124
10.5	Závěr	126
11	Tvořivost v interpretaci umění	129
11.1	Úvod	129
11.2	Empirická sonda	130
11.3	Kritéria a realizace analýzy	132
11.4	Výsledky a jejich interpretace	135
11.5	Závěr	138
12	Fotografie není jen ilustrací	141
12.1	Fotografie a sémiotika	141
12.2	Fotografie a výtvarná výchova	143
12.3	Závěr	144
13	Test tvořivosti na základní škole	145
13.1	Bouba-kiki efekt	146
13.2	Zadání testu	149
13.3	Východiska hodnocení testu	150
13.4	Návrh hodnocení použitý v naší pilotáži	151
13.5	Hodnocení v šesti rovinách	152
13.6	Ukázky řešení úloh	154
13.7	Hrrrom - rezonující, vibrující linie, uzavřený celek, zakulacený	155
13.8	Celkové řešení testu	156
13.9	Závěr	158

III Tvořivost v mezioborovém kontextu - multimediální přesahy vizuality **159**

14	Formální odlišnost v multimediálním artefaktu a s ním spojená proměna narativu díla	161
14.1	Úvod	161
14.2	Objekt experimentu	162
14.3	Experiment	163
14.4	Fáze 2 experimentu	168
14.5	Závěr	169

15	Programovaná obraznost: nová východiska a staré překážky tvořivosti	171
15.1	Úvod	171
15.2	Výtvarné umění a obrat ke znaku (konstruktivismus, konkretismus, minimalismus a konceptuální umění)	172
15.3	Počítač: algoritmus a tvorba	174
15.4	Generativní umění a generativní obraznost	176
15.5	Standardy počítačové poetiky	178
15.6	Závěr	182
16	Vybrané aspekty tvořivosti v audiovizuálních médiích	185
16.1	Možnosti tvořivosti v postmoderní audiovizi	185
16.2	Žánrové charakteristiky „prostoru audiovizuální tvořivosti“	187
16.3	Význam previzualizační fáze tvorby	193
16.4	Současnost tvorby storyboardu pro film a video	195
16.5	Grafické organizátory a audiovizuální tvořivost	196
16.6	Závěr	198
17	Tvořivost a vizualizace v poslechu hudby	199
17.1	Hudební tvořivost	199
17.2	Dětská hudební tvořivost a její výzkum	201
17.3	Tvořivý poslech hudby	202
17.4	Integrace poslechu hudby s výtvarným projevem. Vizualizace	204
17.5	Závěry výzkumu - poslechový experiment	206
	Resumé	211
	Summary	213
	Literatura	215
	Autoři	231
	Jmenný rejstřík	239
	Věcný rejstřík	245
	Seznam grafů a tabulek	249
	Seznam obrazových příloh	251
	Příloha	253